

Jaap van der Voort onderscheiden met de Albo d'Oro

Frank Wesselingh¹

Op 26 september jongstleden heeft WTKG-lid Jaap van der Voort in Castell'Arquato in Noord Italië, de Albo d'Oro gekregen. Dat is een onderscheiding die namens het lokale museum wordt uitgereikt aan mensen die zich verdienstelijk maken voor de geologie van de omgeving.

Jaap komt samen met zijn echtgenote (en WTKG huisgenootlid) Gerda al decennia in Noord Italië ("want de wijn is er goed, de kazen ook") en heeft sinds lang contacten met het lokale museum. Castell'Arquato is een van de bekendste Italiaanse Pliocene vindplaatsen. In het dal van de rivier de Arda dazomen fossielhoudende lagen die een transect van het Laat Pliocene (Piacenzien) tot het Vroeg Pleistocene (Gelasien) omvatten. In die tijd is de fauna van een zeer rijke warme pliocene fauna veranderd naar een armere en koudere vroeg-pleistocene fauna. Het gebied is de basis voor de geologische etage Piacenzien (Laat Pliocene) en de fossielen worden al eeuwen verzameld en bestudeerd.

Op mijn vraag waarvoor hij precies is onderscheiden vertelt Jaap dat hij in de loop van de jaren heeft samengewerkt met Carlo Francou van het Natuurhistorisch Museum van de provincie-hoofdstad Piacenza, onder wiens verantwoordelijkheid ook het museum in Castell'Arquato valt. Jaap heeft meerdere vergelijkingscollecties aan het museum geschonken met onder meer materiaal uit het Noordzebekken en van andere gebieden rond de Middellandse Zee. Hij heeft meerdere keren op het jaarlijkse terugkerende Pliocenica congres voordrachten gehouden over deze fauna's en hun relatie met de pliocene fauna van Italië. In 2020 werd hem daarvoor de onderscheiding toegekend. Vanwege de Corona epidemie, dat destijds enorm toesloeg in Noord Italië, heeft de uitreiking ruim een jaar op zich laten wachten.

Het lokale museum in Castell'Arquato (een mooie virtuele toer is via de website te zien: <https://www.museogeologico.it/>) herbergt een grote collectie pliocene fossielen van de omgeving die in de loop van de jaren door verschillende lokale medewerkers is uitgebreid en gedocumenteerd. Daarnaast herbergt het museum enkele spectaculaire fossiele walvis-skeletten. Maar op de vraag of je er nog kan verzamelen is Jaap gedeceideerd: "Nee, het is absoluut verboden en je loopt het risico op hoge boetes. Bovendien is het hele gebied rond Castell'Arquato een beschermd geologisch reservaat." In Italië bestaan al sinds de tijd van Mussolini wetten die fossielen tot cultureel erfgoed bestempelen. Instituten en musea mogen fossielen verzamelen, maar verder is verzamelen radicaal verboden. De wetgeving is in 2010 verder aangescherpt en er wordt steeds meer op nagezien. De gevolgen zijn enorm. Veel materiaal op de vele rijke

vindplaatsen ligt te vergaan. Vondsten op omgeploegde velden worden vervolgens weer ondergeploegd of liggen te verpieteren. Er zijn maar heel weinig professionele organisaties in Italië die zich om de fauna's kunnen bekommeren. Ook amateurverzamelaars in Italië lopen tegen de strikte wetgeving aan, zoals bijvoorbeeld op te maken is uit de discussie op de facebook groep (<https://www.facebook.com/groups/fossilitaliani>). Het gevolg is dan ook dat er nauwelijks organisaties van non-professionals, zoals bijvoorbeeld de WTKG kunnen floreren.

De volgende Pliocenica bijeenkomst is in september, en dat is een vaste prik voor Jaap en Gerda. Ondanks de restricties is er veel te genieten.

¹Frank Wesselingh, e-mail: frank.wesselingh@naturalis.nl

